

Φίλε κ. Ἀρσίνη,

Κατὰ τὴν φιλικὴν ὑμῶν αἴτησιν, σὰς στέλλω διὰ τὴν «Ποικίλιν Στοάν» μέρος τῆς μεταφράσεώς μου τοῦ Ἑρνάνη' πέποιθα δὲ ὅτι θέλετε φροντῆσαι νὰ τυπωθῇ δι' ὅλης τῆς διακρινούσης ὑμῶν λεπτότητος καὶ φιλοκαλίας.

Ὅλος πρὸς ὑμᾶς

Γ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ

ΕΡΝΑΝΗΣ

ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΚΩ

ΠΡΑΞΙΣ Γ'.

Ἡ θύρα τοῦ θεάτρου ἀνοίγει δι' ἀμφοτέρων τῶν φύλλων. Ἐμβαίνει ἡ Δόνα—Σόλα ἐν νυμφικῇ στολῇ, συνοδευομένη ὑπὸ πολλῶν ἀκολούθων καὶ δύο γυναικῶν, φερουσῶν ἐπὶ βελουδίνου προσκεφαλαίου κιβώτιον ἀργυρότεκτον, ὅπερ θέτουσιν ἐπὶ τραπέζης, περιέχον Δουκικὸν στέμμα, ψέλλια καὶ ἀδάμαντας μίγδην. Ὁ Ἑρνάνης, ἀσημαίνων καὶ ἐκπληκτος, ἀτενίζει τὴν Δόνα—Σόλαν μὲ ὄφθαλμοὺς διαπύρους χωρὶς ν' ἀκούῃ τὸν Δοῦκα.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, ΕΡΝΑΝΗΣ ἐν στολῇ μοναχοῦ,

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, Ἀκόλουθοι, Ὑπηρέται.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, ἐξακολουθεῖ πρὸς τὸν

Ἑρνάνην.

— Καὶ ἡ ἐδικήμου Δέσποινα' ἡ πρὸς αὐτὴν
[λατρεῖα.

Ἐπίσης προξενεῖ καλόν! — Ὡ νόμφη μου
[γλυκεῖα,

Ἐλθέ.

Προσφέρει τὴν χεῖρα εἰς τὴν Δόνα-Σόλαν, ὡχρὰν πάντοτε καὶ σοβαρὰν.

Πλὴν ποῦ διάδημα ; ποῦ ἀρράβων τοῦ γάμου ;

ΕΡΝΑΝΗΣ ἐν κεραυνῶδει φωνῇ.

Τίς θέλει τώρα χίλια φλωρία τ' ὄνομά μου ;

Ἐκπλήττονται πάντες. Ὁ Ἐρνάνης σχιζεῖ τὸν μανδύαν, τὸν ποδοπατεῖ καὶ φαίνεται ἐν στολῇ ὀρεινοῦ.

Εἶμ' ὁ Ἐρνάνης !

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, κατ' ἰδίαν, πλήρης χαρᾶς.

Ζωντανός, Θεέ !

ΕΡΝΑΝΗΣ, πρὸς τοὺς οἰκέτας.

Ἄναζητοῦμαι.

Ἡμέραν, νύκτα.

Πρὸς τὸν Δοῦκα

Ἦθελες νὰ μάθης ἂν καλοῦμαι

Περέζης ἢ Διέγος ; Ἔ, ποσῶς εἶμ' ὁ Ἐρνάνης !

Ὡραῖον ὄνομα, εἰκὼν ὀρεσιβίου πλάνης,

Προγεγραμμένου στολισμός. Ἡ κεφαλή μου μόνη,

Παρατηρεῖς ; τοῦ γάμου σου τὰ ἔξοδα πληρώνει !

Πρὸς τοὺς οἰκέτας.

Σᾶς τὴν προσφέρω σπεύσατε, καλὰ θὰ πληρωθῆτε !

Ἐμπρός ἰδοὺ αἱ χεῖρές μου, οἱ πόδες ! μὴν ἀργῆτε !

Πλὴν ἔχι' ἄλλη δύναμις μὲ σφίγγει, μὲ βαρύνει

Ὅπου δὲν θραύεται ποσῶς !

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, ἰδίᾳ.

Θεέ !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ.

Παραφροσύνη !

Εἶν' ἐμπαθὴς ὁ ξένος μου !

ΕΡΝΑΝΗΣ.

Εἶναι ληστής, σὲ εἶπα !

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ.

Ἦ, μὴ μὴ τὰ ἀκούετε !

ΕΡΝΑΝΗΣ.

Σκληρὸς ἀντάρτης κτύπα

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ.

Σωρός φλωρίων! Κύριε, εἶναι χρυσὸς ἐν τέλει,
Καὶ διὰ τοὺς ἀνθρώπους μου διστάζω

ΕΡΝΑΝΗΣ

Τὶ μὲ μέλει!

Μὲ φθάνει ἓνα μεταξὺ ὄλων αὐτῶν νὰ ἔχῃς.

Πρὸς τοὺς οἰκέτας.

Πωλήσατέ με, δότε με!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Ἄλλὰ σιώπα! τρέχεις

Στιγμὰς κρίσιμους!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Σπεύσατε· εἶν' ὥρα ὠφελείας.

Σὰς λέγω, εἴμ' ὁ ἄγριος φυγάς, ὁ παραξίαις
Ἑρνάνης!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Σίγα!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ὁ Ληστής!

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, μὲ φωνὴν σβυρομένην εἰς τὴν ἀκοήν του.

Ἦ, παῦσε τὰς προκλήσεις!

ΕΡΝΑΝΗΣ, ἡμιστρεφόμενος πρὸς αὐτήν.

Ἐδῶ νυμφεύονται· κ' ἐγὼ θὰ νυμφευθῶ ἐπίσης!

Μὲ περιμέν' ἡ νύμφη μου!

Πρὸς τὸν Δοσκ

Καθὼς ἡ ἐδική σου

Δὲν εἶν' ὠραία, πλὴν πιστὴ τοῦλάχιστον ἐξ ἔσου.

Εἶν' ἡ ἀγχόνη!

Πρὸς τοὺς οἰκέτας.

Πῶς! Κάνεις δὲν προχωρεῖ ἓν βῆμα;

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, —χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

Ἦ, οἶκτον!

ΕΡΝΑΝΗΣ, πρὸς τοὺς οἰκέτας.

Χίλια χρυσᾶ! . . . Τὰ παραιτεῖτε; κρῖμα!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Ὅποιοι δαίμων!

ΕΡΝΑΝΗΣ, πρὸς ἕνα τῶν οἰκετῶν.

Τρέξε σύ· τὸ δῶρον θὰ κερδήσης

Καὶ ἀπὸ δούλου μέτωπον ἀνθρώπου θ' ἀποκτήσης!

Πρὸς τοὺς ἄλλους.

Πλὴν σεῖς, διστάζετε καὶ σεῖς; ὦ, μοῖρα τεθλιμμένη!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Καὶ νὰ σ' ἐγγίσουν, ἀδελφὲ, ἡ ὥρα των σημαίνει.

Ἐρνάνης εἶσαι, ἢ πολὺ χειρότερον ἂν ἦσουν

Ἄν διὰ σὲ ἀντὶ χρυσοῦ ἐν κράτος μὲ χαρίζουν,

ὦ ξένη! σὲ φιλονεικῶ ἀπέναντι τοῦ κόσμου.

Καὶ πρὸς τὸν Κάρολον, ἀφ' οὗ σὲ στέλλει ὁ Θεὸς μου!

Δὲν ζῶ, ἂν τρίχα πειραχθῇ τῆς κεφαλῆς σου μία. —

Ἄνεψιά μου, ἡ στιγμή ἐγγίξ' ἡ μακαρία . . .

Μακρύνσου ἤδη τὴν φρουρὰν νὰ ἐξοπλίσω τρέχω,

Νὰ κλείσω τὰς εἰσόδους (*).

Ἐξέρχεται μετὰ τῶν οἰκειῶν.

ΕΡΝΑΝΗΣ, ἀνερευθῶν τὴν ἄοπλον ζώνην του

Φεῦ, ἐν ξίφος νὰ μὴν ἔχω!

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, κεκαλυμμένη, ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, παρακολουθούμενος ὑπὸ πλήθους εὐγενῶν, карабиноφόρων καὶ τοξοτῶν. Ὁ Κά-

(*) Σ η μ. τ ῆς Η. Σ τ ο ᾱς. Εἰς τὰς ἐπομένους σκηνὰς ὁ Δόν—Σίλβας καταλαμβάνει τὸν Ἐρνάνην καὶ Δόνα—Σόλαν περιπαθῶς διαλεγόμενος καὶ ἐξεγείρεται ὅλη του ἡ ζηλοτυπία Ἐνῶ δὲ ταλαντεύεται μεταξύ λυσώδους ἐκδικήσεως καὶ τοῦ πρὸς τὸν ξένον αὐτοῦ καθήκοντος τῆς φιλοξενίας, ἀγγέλλεται ἡ τοῦ βασιλέως προτέλευσις καὶ ὁ Δόν—Σίλβας σπεύδει νὰ κρύψῃ τὸν Ἐρνάνην ἐν τινὶ τοῦ δωματίου του ἀποβῆρτην κρυφῶν. Ἡ ἐπομένη σκηνὴ ἀναπτύσσει ὅλην τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸν ἰσποτισμὸν τοῦ γηραιοῦ Σίλβας, ἀμφισβητοῦντος μέχρις ἐσχάτων καὶ σώζοντος πάση θυσίᾳ τὸν ξένον αὐτοῦ.

οολος προχωρεῖ βραδρὲ βήματι στηλόνων ἐπὶ τοῦ δουκός· βλέμμα ὀργῆς καὶ δυσπιστίας. Ὁ δούξ προχωρεῖ εἰς συνάντησίν του, καὶ χαιρετᾷ εὐσεβάστως. — Σιγή. — Ἀνησυχία καὶ τρόμος γενικός. Τέλος ὁ βασιλεὺς, φθάνων ἀπέναντι τοῦ δουκός, ὑψοῖ ἀποτόμως τὴν κεφαλὴν.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Καὶ πῶς, ἐξάδελφέ μου,

Τὴν θύραν ἔχεις σήμερον τόσον καλῶς κλεισμένην ;

Μὰ τοὺς ἁγίους ! ἤλιπζα ὀλίγον ἐφθαρμένην.

Ὁ Δόν-Σίλβας θέλει ν' ἀποκριθῆ, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τὸν συγκρατεῖ
διὰ κινήτεώ ; τινος ἀγερώχου.

Ἄργά ἐν μέρει ὄνειρα νεκνικὰ σὲ φλέγουν !

Αἴ, μήπως φέρω κίδαριν ; μὴ Βοαδβιλ μὲ λέγουν,

Μαχῶν καὶ ὄχι Κάρολον, πρὸ τῆς κλειστῆς σου θύρας

Ν' μ' ἀντιτάσσης δρύφακτα, ν' μ' ἀποσπᾷς γεφύρας ;

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, προσκλίνων

Μονάρχα

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Λάβετε τὰς κλεῖς, κρατεῖτε τὰς γωνίας.

Δύω ἀξιωματικοὶ ἐξέρχονται. ἄλλοι δὲ παρατάττουσι τοὺς στρατιώτας ἐν
τριπλῶ στοιχῷ εἰς τὴν αἴθουσαν, παρὰ τὴν μεγάλην θύραν.

Ἄ ! συνδουλίζετε λοιπὸν τὰς πάλαι ἀνταρσίας ;

Καλά· ἂν οὕτω φέρεσθε, ὁ βασιλεὺς ταχέως,

Καλοὶ μου δοῦκες, θὰ φερθῆ μὲ ἦθος βασιλέως,

Κ' εἰς τὰς ἐπάλλξεις σας, πατῶν εὐπύργους ἀκρωρείας,

Θὰ πνίξω ὡς εἰς φωλεὰν τὰς πρὶν σας αὐθεντίας !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, ἀγορθούμενος

Οἱ Σίλβαι εἶναι, βασιλεῦ, πιστοί . . .

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, διακόπτων

ὦ, τοὺς γνωρίζω.

Εἰπέμε, ἢ τοὺς πύργους σου τοὺς ἔνδεκα κρημνίζω !

Ἢ σβύσασα πυρκαϊά, σπινθῆρα πάλιν ρίπτει,

Ζῆ, δὲν ἐχάθη τῶν ληστῶν ὁ πρῶτος. — Τίς τὸν κρύπτει ;

Σὺ, τὸν Ἐρνάνην, μάστιγα καταστροφῆς, πολέμου,

Ἐδῶ, ἐντὸς τοῦ πύργου σου φυλάττεις !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Κύριέ μου,

Εἶν' ἀληθές.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Πολύ καλά· αὐτὸν ἢ τὴν ζωὴν σου.

Μ' ἐνόησες;

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, προσκλίνων

ἽΩς πρὸς αὐτό, εἶν' εὐκολόν, πραῦνσου.

Θά γείνη ὡς ἐπιθυμεῖς. . . .

Ἡ Δόνα-Σόλα κρύπτει τὸ πρόσωπον μὲ τὰ χεῖρας
καὶ πίπτει ἐπὶ σκίμπος.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, πραῦνόμενος.

Ἄ, κλίσεις! Ταπεινώσου

Καὶ φέρε τὸν αἰχμάλωτον·

ἽΟ Δοῦξ σταυροῖνε τοὺς βραχίονας καὶ μένει στιγμάς τινας σύννους. ἽΟ βασιλεὺς καὶ Ἡ Δόνα-Σόλα τὸν παρατηροῦσιν ἐν σιγῇ καὶ ἐξ ἀντιθέτων συγκινήσεων παθαίνόμενοι. Τέλος ὁ Δοῦξ ἀνυψεῖ τὸ μέτωπον, λαμβάνει τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως καὶ τὸν φέρει βραδέως ἔμπροσθεν τῶν ἐπὶ τοῦ τοίχου εἰκόνων.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, δεικνύων τὴν πρώτην εἰκόνα.

Αὐτὸς ἐδῶ, ἔμπρός σου,

Πατήρ μου, πάππος, πρόγονος, ἐρείπιον ἀρχαῖον,

ἽΟ Σίλβιος, τρὶς ὕπατος ἐκλήθη τῶν ἽΡωμαίων!

Μεταβαίνων εἰς τὴν παρακειμένην

ἽΟ Δὸν-Γαλσέρας, δεύτερος τῆς ἽΙσπανίας Σίδης·

ἽΗ θήκη του περιχρυσος ἐγγὺς τῆς Βαλδολίδης,

ἽΕν μέσῳ λάμπει λυχνιῶν καὶ φώτων καιομένων

ἽΕἰς, τὸν φόρον ἔλυσε τῶν ἑκατὸν παρθένων.

Μεταβαίνων εἰς ἄλλην.

— Δὸν-Βλάς—αὐθόρμητος θανὼν φυγὰς εἰς ἔξορίαν,

ἽΩς συμβουλευσας ἀτυχῶς ποτὲ τὴν βασιλείαν.

Εἰς ἄλλην

— ἽΡοσβάλλ! —Εἰς μάχην ἔφευγε πεζὸς πρὸ τῶν ἐχθρῶν του

ἽΟ βασιλεὺς, κ' εἰς τὸ λευκὸν ἐσύριζον πτερόν του

Μυρία βέλη φονικά.—'Ροσβάλλ! εἰς τοῦτον κράζει·
Τὸν ἵππον δίδει ὁ 'Ροσβάλλ καὶ τὸ πτερὸν ἀρπάζει.

Εἰς ἄλλην

Αὐτός, — πληρώσας εὐγενῶς τὰ λύτρα βασιλέως,
Εἶν' ὁ Γονζάλθης·

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, σταυρόνων τὰς χεῖρας καὶ θεωρῶν
αὐτὸν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν
Μὲ κινεῖς εἰς ἐκπληξιν βεβαίως!

'Ἐξακολούθει.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, μεταβαίνων εἰς ἄλλην εἰκόνα

'Ο 'Ρουὶ Γομέζης, Σίλθας ἄλλος,
Τῆς Καλατράθης γεννηθεὶς ταξίαρχος μέγας.
Τρεῖς ἄνδρες τώρα τὸν βαρὺν δὲν σείουν ὄπλισμόν του·
Τὰς δάφνας φέρ' εἰς μέτωπον τριάκοντα μαχῶν του.
Κατακτητῆς εἰς τὸ Μοτρίλ, Σουέζ, Νιγάρ ἐπέτα,
Κ' ἐτάφη πένεις. — Βασιλεῦ, Χαιρέτατον, Χαιρέτα!

Προσκλίνει ἀποκαλύπτων τὴν κεφαλὴν καὶ μεταβαίνει εἰς ἄλλην.

'Ο βασιλεὺς ἀκροᾶται ἀνυπομόνως καὶ ἐν ὀργῇ ἀξαναούση.

'Ἐγγός, ὁ Γίλθς, ἡ χαρὰ καὶ δόξα τῶν δικαίων·

'Ἡ χεὶρ του ἦτον εὐορκος ὡς λόγος βασιλέων.

Εἰς ἄλλην.

— Γασπάρ, Μανδόκων καὶ Σιλβῶν ἡ συγγενὴς λαμπρότης!
'Ἐκάστου τὸ χρυσόβουλον εἶν' ἐξ ἡμῶν ἐν πρώτοις
Οἱ Σανδοβάλλ καὶ τρέμοντες μαζῆ μας συγγενεούν·
Οἱ Μαβρίκέται μᾶς φθοноῦν, οἱ Λάραι μᾶς ζηλεύουν.
Οἱ 'Αλαγκάστραι μᾶς μισοῦν. 'Ιστάμεθα, καὶ μόνον
Τοὺς Δούκας θίγ' ἡ πτέρνα μας, κ' ἡ ὄψις μας τὸν θρόνον!

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Χλευάζεις;

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, μεταβαίνων εἰς ἄλλας εἰκόνας.

'Ο Βασκέζ, Σοφοῦ λαβῶν ἐπωνυμίαν.

'Ο Δὸν-Ζαχῆμ ὁ ἰσχυρός. Αὐτὸς ἡμέραν μίαν

Καὶ μόνος, Μαύρων ἑκατὸν συνέτριψε τὸ δόρυ. —

Περνώ εἰς ἄλλους, κρείττονας. —

Εἰς ἓν κίνημα ὀργῆς τοῦ βασιλέως· ὁ Δοῦξ παραλείπει πλῆθος εἰκόνων καὶ φθάνει διὰ μιᾶς εἰς τὰς τρεῖς τελευταίας πρὸς τὰ ἀριστερά.

Τὸν πάππον μου θεώρει!

Ἵπῆρξε δὴ γενεὰς ὁ λόγος του θρησκεία.

Κ' εἰς τοὺς Ἑβραίους.

Εἰς τὴν προτελευταίαν.

Ἡ μορφὴ ἐκεῖν' ἡ σεβασμία

Εἶν' ὁ πατὴρ μου. Ἐσχατος, ὁ πρῶτος τὴν καρδίαν.

Οἱ τῆς Γρενάδης μαχηταὶ συνέλαβον μὲ βίαν

Τὸν κόμητα δ' Ἀλβάρ Ζιρών, γνωστόν του. Τὸ μανθάνει,

Κ' ἑξακοσίους ἐκλεκτοὺς πρὸς θάνατον λαμβάνει·

Τὸ ἴνδαλμα τοῦ φίλου του ἐπὶ μαρμαροῦ ξύει,

Μαζῆ του τὸ στρατολογεῖ, κ' εἰς τὸν θεὸν ὀμνύει·

Νὰ μὴ ἐνδώσ' ἢ νὰ στραφῆ, ἐὰν δὲν θεωρήσῃ

Νὰ στρέψ' ἡ πέτρα μέτωπον καὶ νὰ λειποτακτῆσῃ.

Κ' ἐρρίφθη, τὸν διέσωσε, τοὺς Μαύρους καταπλήττων.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Τὸν ἀποστάτην.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Καὶ αὐτός, Γομέζης Σίλβας ἦτον!

Ἴδου τί λέγουν βλέποντες περὶ τὸ μέγαρόν μου

Τοιούτους ἥρωας.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Εὐθύς, τὸν ὑποχειρίον μου!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Κλίνει εὐλαβῶς πρὸ τοῦ βασιλέως, λαμβάνει τὴν χεῖρά του καὶ τὸν φέρει πρὸ τῆς τελευταίας εἰκόνας, ἣτις καλύπτει τὸν κρυφῶνα τοῦ Ἑρνάνη. Ἡ Δόνα-Σόλα τὸν παρακολουθεῖ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐναγωνίως.— Ἀνησυχία καὶ σιγὴ γενικὴ.

Ἡ ἐδικὴ μου εἶν' αὐτή. — Μονάρχα, εἴμ' εὐγνώμων!

Θέλεις νὰ λέγουν, ρίπτοντες κ' εἰς τὴν σκιάν μου μῶμων

«Ἐκεῖνος, ἄξιος υἱὸς περιφανοῦς οἰκίας,

«Ἐπώλησε τὸν ξένον του, προδότης τῆς φιλίας!»

Ἀγαλλίασις τῆς Δόνα-Σόλας κίνημα καταπλήξεως πάντων. Ὁ βασι-

λεύς ἀποσύρεται πλήρης ὀργῆς καὶ μένει σιωπηλὸς ἐπ' ὀλίγον μὲ τὰ
χείλη τρέμοντα καὶ φλέγον τὸ ὄμμα

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Δούξ, μ' ἐνοχλεῖ ὁ οἶκός σου καὶ τώρα τὸν κρημνίζω.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Διότι, δὲν εἶν' ἀληθές; θὰ πληρωθῆ, ἐλπίζω.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Δούξ, θὰ σοῦ βίψω τὴν ὄφρυν μετὰ τῶν πυργωμάτων,
Καὶ θέλω σπεῖρει κάρναβον εἰς τὰ ἐρείπιά των!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Καλλίτερα ἢ κάρναβος ἐπάνω των ν' αὐξήσῃ
Παρ' ἀτιμία τ' ὄνομα τοῦ Σίλβα ν' ἀσχημίση.
Πρὸς τὰς εἰκόνας.

Δὲν ἔχει οὔτω, Κύριοι;

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Τὴν κεφαλὴν του πάλιν.

Μὲ ὑπεσχέθης.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

*Ἐταξα τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην.
Πρὸς τὰς εἰκόνας;

Δὲν ἔχει οὔτω, Κύριοι;

Δεικνύων τὴν κεφαλὴν του

Μ' αὐτὴν σὲ προλαμβάναω.

Διάθεσέ την.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Κάλλιστα. Πλὴν εἶμ' εὐγνώμων! Χάνω.

Ζητῶ ἀκμαίαν κεφαλὴν, ἥτις, κοπεῖσα, θέλει

*Ἀπὸ τὴν κόμην ὑψωθῆ. . . Πλὴν ὡς πρὸς σέ, μὲ μέλλει;

Ματαίως θέλει δήμιος τὴν κόμην σου ζητήσῃ.

Δὲν ἔχεις ὅσων δύναται τὴν χεῖρα νὰ γεμίση.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

*Ἐ, φθάνει! *Ἐχω κεφαλὴν καλλιπρεπῆ ἀκόμα,

*Ὡστε ν' ἀξίζῃ, ὡς φρονῶ, ἐνὸς ἀντάρτου πτώμα.

Πῶς; ἐνὸς Σίλβα κεφαλή σὲ φαίνεται ἀναξία.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Δούξ, τὸν Ἑρνάνην!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Κύριε, θαρρῶ τῇ ἀληθείᾳ

Πῶς εἶπον.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, πρὸς τοὺς περὶ αὐτόν.

Ἴδετε παντοῦ ἄς πέσουν πρὸ ποδῶν μου

Οἱ τοῖχοι, τὰ ὑπόγεια.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Πιστὸν τὸ φρούριόν μου

Εἶν' ὡς ἐγώ. Τὸ μυστικὸν μαζῆ μου τὸ γνωρίζει.

Θὰ τὸ φυλάξωμεν μαζῆ!

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Ὁ βασιλεὺς θεσπίζει!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Λίθον πρὸς λίθον ἂν ἰδῶ τὸν πύργον νὰ κρημνίσῃς

Καὶ νὰ τὸν κάμῃς τάφον μου, ματαίως.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Παρακλήσεις,

Φωναί, τὰ πάντα μάταια! — Τὸν λήσταρχον, σὲ εἶπα,

Ἡ Δούξ, ζῶν καὶ πύργος σου συγχρόνως πίπτουν.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Εἶπα.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Καλὰ λοιπόν! Εἰς θῦμα ἐν σὺ δεύτερον καλεῖσαι.

Πρὸς τὸν Δοῦκα τῆς Ἀλκάλης,

Δούξ, κράτησέ τον!

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ, ἀποσπῶσα τὸ πέπλον καὶ ριπτουέην μεταξὺ
τοῦ βασιλείως, τοῦ Δουκὸς καὶ τῶν φυλάκων.

Βασιλεῦ τῆς Ἰσπανίας, εἶσαι

Κακὸς μονάρχης!

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Οὐρανέ! τί βλέπω; ἡ ἰδία!

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ

Δὲν εἶσαι, ὄχι βασιλεῦ, ἴσπανικὴ καρδιά.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, τεταραγμένος.

Κυρία, κρίνεις αὐστηρὰ τοῦ θρόνου τὴν ἀξίαν.

Πλησιάζων καὶ χαμηλῆ τῆ φωνῆ.

Σὺ μοῦ ἐμπνέεις τὴν ὀργὴν τὴν τόσον ὀλεθρίαν·

Μαζῆ σου γίνεται Θεὸς ἢ τέρας ὁ γενναῖος.

Ἔ, ὅταν μᾶς μισοῦν, κακοὶ γινόμεθα ταχέως!

Ἄν ἐσυγχώρεις, ἤλιπιζα, ὦ κόρη, τελευταῖον

Νὰ γείνω μέγας, νὰ φανῶ τῆς Καστιλλίας λέων.

Μὲ κάμνεις ἤδη τίγριδα μὲ τὴν σκληρὰν ὀργὴν σου.

Ἴδού, ἡ τίγρις μαίνεται· σιώπησε, μακρὰν σου!

Κλίνων πρὸ ἐνός ἱκετευτικοῦ βλέμματός της.

Ἐν τούτοις, κλίνω.

Στρεφόμενος πρὸς τὸν Δοῦκα.

Σ' ἐκτιμῶ, ἐξάδελφε ἀκόμη.

Νὰ ᾔην ὀρθὴ ἐνδέχεται ἡ εὐλαβὴς σου γνώμη

Πιστὸς εἰς ξένον, κατ' ἐμοῦ πολέμιος ὑψώσου.

Πολὺ καλὰ. — Σὲ συγχωρῶ καὶ εἶμ' ἀνώτερός σου.

— Ἡ χεὶρ μου μόνον ὄμηρον τὴν κόρην σου λαμβάνει.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Αἶ, μόνον!

ΔΟΝΑ ΣΟΛΑ, ἐκπληκτος.

Ἐμέ, κύριε;

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Ἰμᾶς βεβαίως.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Φθάνει!

Ἦ τὸν γενναῖον νικητὴν, τὴν ἔξοχον θυσίαν,

Νὰ συμπονή τὴν κεφαλὴν καὶ σχίζῃ τὴν καρδίαν!

Ἐραία χάρις!

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Ἐκλεξε. — Αὐτὴν ἢ τὸν δραπετὴν.

Τὸν ἓνα τούτων.

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ

Σὺ κρατεῖς τὴν μοῖράν μου, εἰπέ τὴν !

Ὁ Δόν-Κάρολος πλησιάζει πρὸς τὴν Δόνα-Σόλαν, αὐτὴ δὲ
καταφεύγει εἰς τὸν θετὸν της.

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ

ᾠ ! σπεῦσε, θεῖε !

Σταματᾷ, εἶτα δὲ κατ' ἰδίαν

Δυστυχῆς, δὲν ἔχω τρόπον ἄλλον !

Νεκρὸν τὸν θεῖον ἢ νεκρὸν ἐκεῖνον ! — Ἐμὲ μᾶλλον !

Πρὸς τὸν βασιλέα

Ἄκολουθῶ.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, κατ' ἰδίαν

ᾠ οὐρανὲ, λαμπρὸν τὸ δίλημμά μου !

Νὰ κλίνη τέλος ἔπρεπε καὶ κλίν' ἡ ἀνασσά μου !

Ἡ Δόνα-Σόλα προχωρεῖ μὲ σοβαρὸν καὶ ἰσφαλὲς βῆμα εἰς τὸ κιβώ-
τιον τῶν ἀγαμάντων. καὶ ἀνοίγουσα λαμβάνει τὸ ἐγχειρίδιον, ὅπερ κρι-
πτει εἰς τὸ στήθος της. Ὁ Δόν-Κάρολος προσφέρει τὸν βραχίονα.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Κ' ἢ πρόβλεψίς σας ;

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ

Τίποτε.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Πολύτιμὸς τις θήκη ;

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ

Ναί.

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, μειδιῶν

Ἄς ἴδωμεν.

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ

Ἄλλοτε.

Τῷ δίδει τὴν χεῖρα, ἐτοιμὴ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. — Ὁ Δόν-Σίλβας, ἀκί-
νητος; μέχρι τοῦδε καὶ ἀρηρημένοι, προχωρεῖ βήματά τινα ἀνακρῶζων.

ΔΟΝ-ΣΙΛΒΑΣ

ᾠ Δόνα—Σόλα ! Φρίκη !

ᾠ Σόλα μου ! — Ἀφοῦ ψυχὴ ἐντός σου δὲν κινεῖται,

“Ὅπλα καὶ πύργοι μου, σωρὸς ἐπάνω μου ριφθῆτε !
Τρέχων πρὸς τὸν βασιλέα.

Δὲν ἔχω ἄλλο ! ἄφες μοι τὸ τέκνον, κύριέ μου !

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, ἀφίρων τὴν χεῖρα τῆς Δόνα Σόλας.

“ὦ, τότε, τὸν αἰχμάλωτον !

“Ὁ Δουξ ταπεινώνει τὴν κεφαλὴν καὶ φαίνεται εἰς φοδερὰν διαταγμῶς πάλην· ἔπειτα στρέφει πρὸς τὰς εἰκόνας ἐνόων πρὸς αὐτά· τὰς χεῖρας.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Συγγνώμην, φείσθητέ μου,

Πατέρες μου ! —

Προχωρεῖ ἐν βήμα πρὸς τὸν κρυψῶνα, ἡ δὲ Δόνα-Σόλα τὸν παρακολουθεῖ ἐναγωνίως διὰ τῶν βλεμμάτων. Ὁ Δουξ στρεφόμενος πρὸς τὰς εἰκόνας.

“ὦ, στρέψατε τὸ βλέμμα σας πληγόνει !

Προχωρεῖ κλονούμενος πρὸς τὴν εἰκόνα του, ἔπειτα στρέφεται πρὸς τὸν βασιλέα·

Τὸ θέλεις ;

“Ὁ Δὸν-Κάρολος κατανεύει ἐπιτακτικῶς, ὁ δὲ Δουξ ὑψώνει τρέμων τὴν χεῖρα πρὸς τὸ ἐλατήριον.

ΔΟΝΑ-ΣΟΛΑ

Οἴμοι !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, γονυπετῶν πρὸ τοῦ βασιλέως

Φεῦ, ἀρκεῖ ἡ κεφαλὴ μου μόνη !

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ

Τὴν κόρην !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, ἐγειρόμενος

Λάβε τὴν· ἐμὲ νὰ φθείρης ἀπελπίσου !

ΔΟΝ-ΚΑΡΟΛΟΣ, ἀρπάζων τὴν τρέμουσαν χεῖρα τῆς Δόνα Σόλας

Σ’ ἀφίνω, Δουξ

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Βλεπόμεθα.

Παρακολουθεῖ διὰ τοῦ βλέμματος τὸν βασιλέα, ἀπομακρυνόμενον βραδέως μετὰ τῆς Δόνα-Σόλας· ἔπειτα θέτει τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἐγχειριδίου του.

“Ὁ Κύριος μαζῆ σου !

Ἔρχεται πρὸς τὸ ἔμπροσθεν τοῦ θεάτρου, ἀσθμαίνων, ἀκίνητος, χω-
ρίς νὰ βλέπη, χωρὶς ν' ἀκούη, μὲ ἀπλανὲς τὸ ὄμμα καὶ τοὺς βραχίο-
νας ἑσταυρωμένους ἐπὶ τοῦ στήθους, οὗς περ ἀνασηκόνουν σπασμωδικῶς.
Ὁ βασιλεὺς ἐξέρχεται μετὰ τῆς Δόνα-Σόλα; καὶ πᾶσα ἡ τῶν εὐπατρι-
δῶν συνοδία σοβαρῶς καὶ ἀνά δύω, συνδιαλεγόμενοι θαίῃ τῇ φωνῇ με-
ταξὺ των.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, κατὰ μέρος

Μονάρχα, φεύγεις, καὶ χαρὰ ἐνῶ σὲ περιπνέει,

Ἡ γηραιὰ χρηστότης μου βραγίζεσαι καὶ κλαίει!

Ἦψόνει τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ βλέπων ὅτι εἶναι μόνος, λαμβάνει δύω
ξίφη ἀπὸ τινος πανοπλίας, μετρεῖ τὸ μέγεθος των καὶ τὰ θέτει ἐπὶ τρα-
πέζης. Ἐπειτα ὥθει τὸ μυστικὸν ἐλατήριον καὶ ἡ θύρα ἀνοίγει.

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ, ΕΡΝΑΝΗΣ.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Ἐλθέ.

Ὁ Ἑρνάνης φαίνεται εἰς τὴν θύραν τῆς κρύπτης, ὃ δὲ Δόν-Σίβας
τῷ δεικνύει τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης ξίφη.

— Προτίμησε. — Κανεὶς δὲν σὲ διώκει πλέον,

Καὶ τῶρα λόγον εἰς ἐμὲ θὰ δώσης τελευταῖον

Ἐλθέ! — καὶ γρήγορα. — Πλὴν πῶς; ταράσσει' ἡ ψυχὴ σου!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ἄ, γέρον . . . εἶν' ἀδύνατον νὰ μετρηθῶ μαζήσου!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Καὶ πῶς; Φοβεῖσαι; Εὐγενὴς δὲν εἶσαι; Δυστυχία!

Καλὸς, κακὸς, ὅταν λαλῇ ἀνδρῖα καὶ ἀνδρῖα,

Πᾶς ὑβριστὴς μονογενὴς, καὶ Σίβας ὁ Ἑρνάνης!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Πλὴν, γέρον . . .

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Δὸς με θάνατον ἢ σπεῦσε ν' ἀποθάνης!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Νά σπεύσω, νάί! — Εἰς τὴν ζῶν ἄφ' οὔμ' ἐξαποστέλλεις,
 Εἶν' ἐδικήσου' λάβε τὴν ὅπως ἐγχερίεις.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Θέλεις ;

Πρὸς τὰς εἰκόνας.

Ἐδέτε, θέλει, κύριοι ! — Καλά' τὴν προσευχὴν σου.

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ἦ, εἶν' ἐσχάτη, κύριε, καὶ στρέφ' εἰς τὴν ψυχὴν σου !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Τὸν ἄλλον ζήτει Κύριον !

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ἦ, ὄχι, ὄχι ! — Γέρον,

Τιμῶρει, ξίφος, πέλεκυν ἢ ὅτι θέλεις φέρων.

Πλὴν ἔλεος ! ἅς πληρωθῆ ἑνὸς νεκροῦ ἢ γνώμη'

Δούξ ! πρὶν ἐκπνεύσω, ἄφες με νὰ τὴν ἰδῶ ἀκόμη !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Νὰ τὴν ἰδῆ !

ΕΡΝΑΝΗΣ

Τοῦλάχιστον στιγμὴν ν' ἀκούσω μίαν,

Μίαν καὶ μόνην, τῆς φωνῆς ἐκείνης τὴν μαγίαν !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Νὰ τὴν ἀκούσῃ !

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ἐννοῶ τὸ βάρος τῆς θυσίας.

Ἄλλ' ἡ νεότης μου στιγμὰς ἀνθολογεῖ βραχείας.

Συγγνώμην ! Ἄν δὲν συγχωρῆς νὰ τὴν ἰδῶ ἐκπνέων,

Νὰ τὴν ἀκούσω ἄφες με, καὶ ἀποθνήσκω πλέον.

Νὰ τὴν ἀκούσω μόνον, Δούξ' σεβάσου τὴν εὐχὴν μου !

Ἄλλὰ, μὲ ποίαν ἔδιδα γαλήνην τὴν ζῶν μου,

Ἄν ἡ ψυχὴ μου ἔστεργες, πρὶν φύγ' εἰς τὸν Θεόν της,

Μὲ τὴν ψυχὴν της ν' ἀσπασθῆ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν της !

— Δὲν θὰ τὴν εἶπω τίποτε, θὰ ἦν' ἐδῶ, πλησίον,

Καὶ μὲ ἀπάγεις ἔπειτα !

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ δεικνύων τὸν ἔτι ἀνοικτὸν κρυψῶνα

Χορεία τῶν ἀγίων!

Νὰ ἦναι τόσον ὁ κρυψὸν βαθὺς καὶ σιγαλέος,

Ὅστε νὰ μὴ ἀκούσῃ τί;

ΕΡΝΑΝΗΣ

Δὲν ἤκουσα βεβαίως.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Τὴν Δόνα-Σόλαν ἀντὶ σοῦ παραλαβὼν κατέβη.

ΕΡΝΑΝΗΣ

Καὶ τίς λοιπὸν;

ΔΟΝ ΣΙΑΒΑΣ

Ὁ βασιλεύς.

ΕΡΝΑΝΗΣ

Παράφρων τὴν λατρεύει!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Τὶ λέγεις!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Μὰς τὴν ἤρπασε καὶ λάτρις τῆς καλεῖται!

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Ὡ συμφορά! Τοὺς ἵππους σας, τοὺς ἵππους σας, ὀπλίται,

Κ' ἐμπρός, ἐπὶ τὸν ἄρπαγα μαζῆ μου!

ΕΡΝΑΝΗΣ

Στάσου πρόωτον.

Ἡ ἀσφαλὴς ἐκδίκησις δὲν ἀγαπᾷ τὸν κρότον.

Εἶμ' ἐδικὸς σου δύνασαι νὰ μὲ φονεύσῃς. Κλίνεις

Ἐγὼ νὰ γείνω τιμωρὸς τῆς ἀρετῆς ἐκείνης;

Ὡ, μὴ μ' ἀρνεῖσαι τῆς ποινῆς ἐν μέρος χάρισέ με,

Καὶ πίπτω εἰς τοὺς πόδας σου, ἀν ἀπαιτῆς, ἰδέ με!

Ἄς τὸν ζητήσωμεν μαζῆ. Ἐλθέ, μὴν ὑποπτεύῃς,

Ἐγὼ βραχίον, σ' ἐκδικῶ.—Κατόπιν, μὲ φονεύεις.

ΔΟΝ-ΣΙΑΒΑΣ

Καὶ τότε, θύμα ἔρχεσαι νὰ πέσῃς τῆς χειρὸς μου;

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ναί, Δούξ.

ΣΑΡΡΑ ΒΕΡΝΑΡ

ΔΟΝ·ΣΙΑΒΑΣ

Καὶ τίς ὁ ὄρκος σου ;

ΕΡΝΑΝΗΣ

Ἡ μνήμη τοῦ πατρὸς μου !

ΔΟΝ·ΣΙΑΒΑΣ

Πλὴν μόνος θὰ ἐνθυμηθῆς τὸν ὄρκον νὰ τηρήσῃς ;
 ΕΡΝΑΝΗΣ, δίδων αὐτῷ τὸ εἰς τὸ πλευρόν του
 κρεμάμενον κέρας.

Σὲ δίδω τοῦτο. Ἄκουσε· εὐθύς ὅπου θελήσῃς,
 Ὅποίαν ὥραν ἢ στιγμήν, εἰς ἐν ἀκαριαῖον,
 Ἄν σοῦ διέλθῃ κατὰ νοῦν νὰ μὴν ὑπάρχω πλέον,
 Ἐλθέ, τὸ κέρας σάλπισε καὶ μὴ φροντίσῃς μήτε.
 Δὲν θέλω ζῆ.

ΔΟΝ·ΣΙΑΒΑΣ.

Τὴν χεῖρά σου.

Σφιγγουν τὰς χεῖρας. — Ἐπειτα πρὸς τὰς εἰκόνας

Σεῖς μάρτυρες γενήτε !

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

ΣΑΡΡΑ ΒΕΡΝΑΡ

Ἡ γυνὴ αὕτη, ἡ σπουδαιότερα καὶ ἐπισημοτέρα ἠθοποιὸς τῆς
 γαλλικῆς σκηνῆς ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις τὴν 22 Ὀκτωβρίου τοῦ
 ἔτους 1844. Θυγάτηρ Ἰουδαίας Ὀλλανδοῦ, ἀνετράφη ἐν τινι
 μοναστηρίῳ ἀφοῦ προηγουμένως ἐβαπτίσθη. Τῇ ἐπιμόνῳ δὲ συμ-
 βουλῇ τῶν φίλων τῆς ἀσκητριῶν ὑπέεικουσα, μετέβη ἐν ἔτει
 1858 εἰς τὸ ἐν Παρισίοις Conservatorium (σχολεῖον μουσικῆς),
 ἐνθα γενομένη μαθήτρια τοῦ Provo-st καὶ τοῦ Samson, διδα-
 σκάλων καθὼς καὶ ἠθοποιῶν ἐπιφανεστάτων, ἔλαβε τὸ δεύτερον
 βραβεῖον ἐν τῇ τραγωδίᾳ καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ κωμῳδίᾳ.
 Ἄλλ' ὅμως μεθ' ἄλλας τὰς βραβεύσεις ταύτας, ἡ πρώτη αὐ-
 τῆς ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐμφάνισις δὲν ἐξήγειρε τὴν προσοχὴν τῶν